

ומתרצת הגמרא: אין הכי נמי, כך היא משמעות המשניות, ורב ששת נמי לא בא לחדש שכך היא ההלכה, אלא רק דיוקא דמתניתין קא משמע לן, דמדקאמר עד שיקרמו פניה משמע שאם כבר קרמו מותר. (46)

השמועה השלישית שהובאה בשם רבי יוחנן:

וכן האיטור להחזיר קדירה לכירה שאינה גרופה עד שיגרוף ויקטום — נמי תנינא במשנתנו: — "בית הלל אומרים אף מחזירין".

ועד כאן לא קשרו בית הלל להחזיר לכירה, אלא בגרופה וקטומה, שהרי כבר נאמר ברישא לא יתן עד שיגרוף, ובהכרח שהמשך המשנה מתיחס אל חזרה לתנור גרוף דווקא. אבל להחזיר בשאינה גרופה וקטומה, לא.

לפת בתנור, אזי במשנה כבר מבואר דין הפת שהוקרמו פניה.

והרא"ש ביאר, שמתוך סוגיית הגמרא שלא הוכיחה דמתניתין כחנניא מהמשנה דלעיל, מוכח שאי אפשר להוכיח כן. ויתכן שבתחילה סתם רבי כחנניא, ושוב חזר בו וסתם כרבנן. וקושיית רבא היא, שאם רבי יוחנן בא לפסוק כחנניא היה לו לומר שההלכה כמשנה דלעיל, וממילא נשמע שההלכה כחנניא. כי אין דרך אמורא לומר כאילו הוא אומר מפי עצמו מה ששנוי במשנה. ועל זה תרצינן, שרבי יוחנן לא אמר שההלכה היא כמשנה דלעיל לפי שזה רק דיוק, ולא נאמר כן במפורש. ולפי זה, אין ראיה שרבא פסק כרב ששת אמר רבי יוחנן.

והנה, ברישא של המשנה דלעיל [יט ב] נאמר "אין צולין בשר בצל וביצה אלא כדי שיצולו מבעוד יום", ומפרשת הגמרא: "וכמה, אמר רבי אלעזר אמר רב כדי שיצולו מבעוד יום כמאכל בן דרוסאי, תניא חנניא אומר וכו'", ומבואר שסתמא דמתניתין כחנניא, וקשה, מדוע הגמרא בסוגיין לא פשטה דמתניתין להחזיר תנן, מסתם משנה לעיל, שהרי לא מיסתבר שהמשנה כאן תחלוק על המשנה דלעיל. וביותר קשה על הרי"ף, שפסק לעיל [ח א] שאם ניצולו כמאכל בן דרוסאי מותר להשהותו, וכחנניא, ואילו כאן פסק דלא כחנניא.

ואפילו אם היה גרוף לא מהני כאילו אינו גרוף. והר"ן הוסיף דשרינן חררה על גבי גחלים הרי שמדובר באינו גרוף וקטום.

46. א. רש"י פירש דרב ששת אמר רבי יוחנן חידש הא קרמו פניה שרי — דלא מתני לה בהדיא. והתוס' פירשו דקא משמע לן רב ששת שזהו הביאור במשנה כאן כמאן דאמר להחזיר תנן. ומכאן הוכיח רב האי גאון שההלכה כמאן דאמר להחזיר תנן, שהרי רבא אמר תרוויהו תננהי עד שתמה מאי קא משמע לן רב ששת בשם רבי יוחנן, וכן פסקו רש"י והר"ח בתוס', והוסיפו שהרי סתם דמתניתין דלעיל כחנניא וכדדיק רב ששת הא קרמו פניה שרי.

אבל הרי"ף כתב שסיועו של רבא לאו דווקא הוא, ולא גמרינן מיניה, וביארו הרמב"ן והר"ן לפי שבמשנה דלעיל מדובר באופן שהפת והחררה עומדים על גבי גחלים ממש ולא על גבי קדירה, ולפיכך אם קרמו פניה של החררה לא יבא לחתות שמא תישרף, אבל בקדירה שעל גבי כירה המבושלת כמאכל בן דרוסאי חששו שמא יחתה כדי למהר בישולו, ולכן צריך לגרוף כמאן דאמר לשהות תנן. ואף רבא, שאמר תרוויהו תננהי, לא בא לפרש שכך מוכח מהמשנה, אלא דלשיטת רב ששת אמר רבי יוחנן שיש לדמות תבשיל כמאכל בן דרוסאי בקדירה